

**UCHWAŁA NR XXVII/218/2020
RADY MIEJSKIEJ W DARŁOWIE**

z dnia 24 września 2020 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2020 - 2022

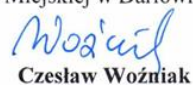
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 179 pkt. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. z 2020 r. poz. 821) Rada Miejska w Darłowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2020 - 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Darłowie

Czesław Woźniak

*Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Darłowie
z dnia*

**Program Wspierania Rodziny
w Mieście Darłowo
na lata 2020-2022**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	5
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W MIEŚCIE DARŁOWO	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU.....	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA.....	8
2.2.1. DANE OGÓLNE.....	8
2.2.2. DEMOGRAFIA	10
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	10
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	11
2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE.....	12
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO	13
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA.....	13
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA MIASTA	27
2.4. BADANIA ANKIETOWE	30
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	30
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	33
2.5. ANALIZA SWOT	37
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	41
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	42
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	42
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA.....	43
4. REALIZACJA PROGRAMU	54
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	54
4.2. FINANSOWANIE.....	54
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	54

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko, przekazując mu system wartości oraz tradycje.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale, niestety, również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Podejmowane działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne, jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do tej rodziny.

Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy należy m.in. tworzenie 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo został opracowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Darłowie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821). Program został opracowany na lata 2020-2022, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2017-2019.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – t.j. Dz. U. 2020 poz. 523 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – t.j. Dz. U. 2019 poz. 1145 z późn. zm.) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka. Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą

rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2086) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2020-2022 będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507. z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

- alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020 (Załącznik do Uchwały Nr II/17/2014 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 29 grudnia 2014 r.).

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W MIEŚCIE DARŁOWO

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w Mieście Darłowo została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w mieście placówek oświatowych.

Do analizy przedłożono 25 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 4 ankiety wypełnione przez pedagogów lub dyrektorów z placówek oświatowych.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do mieszkańców było 84% kobiet i 16% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 46-55 lat (40%) oraz 36-45 lat (36%), a następnie grupa osób w wieku 56-65 lat (16%). Znacznie mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat oraz osoby powyżej 65 lat (po 4%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25 lat oraz osoby w wieku 20-25 lat.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w mieście, to 64% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie Miasta Darłowo od urodzenia, a 36% respondentów od 9 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 80% spośród nich posiadało wykształcenie wyższe, a 20% wykształcenie średnie.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie
25	kobiety (84%)	46-55 lat (40%)	od urodzenia (64%)	wyższe (80%)
		36-45 lat (36%)		średnie (20%)

	mężczyźni (16%)	56-65 lat (16%)	od 9 lat (36%)	
		26-35 lat (4%)		
		powyżej 65 lat (4%)		

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”, a także ocenę poprzednio realizowanego programu.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2020-2022 są rodziny zamieszkujące teren miasta Darłowo, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych. Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

2.2.1. DANE OGÓLNE

Darłowo to nadmorskie miasto (gmina miejska) w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim. Położone jest nad brzegiem Morza Bałtyckiego, w dolinie rzek Wieprzy i Grabowej, na Pobrzeżu Koszalińskim, na obszarze dwóch mezoregionów: Wybrzeża Słowińskiego oraz Równiny Słupskiej.

Darłowo jest jedną z sześciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu sławieńskiego. Powiat tworzą cztery gminy (Darłowo, Malechowo, Postomino i Sławno) oraz dwa miasta (Darłowo i Sławno). Północną granicę Darłowa stanowi 5 kilometrowa linia brzegu morskiego z szeroką, piaszczystą plażą, pasmem wydm (obszar chronionego krajobrazu) i znajdującymi się na wschód od Darłowa stromymi stokami morenowymi. Darłowo to największe miasto powiatu sławieńskiego. Powierzchnia miasta wynosi 20,21 km², co stanowi 1,91% powierzchni powiatu. Darłowo utworzyło 5 jednostek pomocniczych miasta: „Osiedle Zachód” (nr 1), „Osiedle Południe” (nr 2), „Osiedle Bema” (nr 3), „Osiedle Centrum” (nr 4), „Osiedle Darłówko” (nr 5). Najliczniej zamieszkiwaną jednostką jest „Osiedle Południe”, natomiast najmniej mieszkańców liczy „Osiedle Bema”. Położenie geograficzne Darłowa wpływa w znacznym stopniu na jego gospodarkę. Na coraz większą skalę rozwijają się tu: hotelarstwo, handel i usługi związane z gastronomią, sportami wodnymi, kulturą i rozrywką.

Darłowo jest znanym portem rybackim i handlowym, co spowodowało, że powstały tutaj zakłady przetwórstwa rybnego, istnieje również stocznia remontowa oraz wytwórnia sieci rybackich. Port w Darłowie jest również dostępny dla jachtów i łodzi motorowych. Samorząd Darłowa należy do

Związku Miast i Gmin Morskich, związku miast partnerskich Europy Północnej „Nowa Hanza”, Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania oraz Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w mieście Darłowo jest dobry. Sieć kanalizacyjna zaopatruje w wodę ok. 95% mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga natomiast sieć gazociągowa oraz wodociągowa, do której dostęp posiada niecałe 37% osób. Odbiór i unieszkodliwianie ścieków zapewnia jedna oczyszczalnia. W latach 2017-2019 w mieście Darłowo zrealizowano m.in. takie inwestycje, jak: – budowa dwóch budynków socjalnych, budowa Rodzinnego Parku Rekreacji przy ulicy Traugutta, wprowadzenie projektu „Seniorze trzymaj formę”, otwarcie Poczekalni Kultury w budynku dawnego dworca PKP, realizacja projektu pod nazwą „Zielone Darłowo” - tworzenie nowych lub odnowa zdegradowanych terenów zielonych na obszarze miasta w celu poprawy jakości środowiska dla mieszkańców i turystów (Park Inkula, Park Nadmorski, Park Króla Eryka), zorganizowanie wystawy na Zamku – Darłowo w czasach króla Eryka Pomorskiego.

Sieć placówek wychowania przedszkolnego i oświatowych w mieście to: 2 szkoły podstawowe, 2 szkoły ponadpodstawowe oraz 7 przedszkoli. Opiekę nad dziećmi do lat 3 zapewniają 3 żłobki. W roku szkolnym 2019/2020 do przedszkoli uczęszczało 532 dzieci, do szkół podstawowych 951 uczniów, a do szkół ponadpodstawowych 830 uczniów. W żłobkach zapewniono opiekę 84 dzieciom. Działalnością kulturalną w mieście zajmuje się Darłowski Ośrodek Kultury im. Leopolda Tyrmanda oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej oraz Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”. Ważnym miejscem na kulturalnej mapie Darłowa jest Muzeum Zamek Książąt Pomorskich. Zadania ochrony zdrowia w mieście realizują 4 (w tym 3 niepubliczne) zakłady opieki zdrowotnej oraz 15 prywatnych praktyk lekarskich. Na jego terenie funkcjonuje 6 aptek.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w mieście służy 21 obiektów rekreacyjno-sportowych, a wśród nich m.in.: boiska sportowe ze sztuczną trawą przy ul. Sportowej i Szkolnej; boisko trawiaste naturalne - ul. Sportowa; kort tenisowy - ul. Sportowa; boiska „Orlik” - ul. Wyspiańskiego i ul. Chopina; boisko wielofunkcyjne - ul. Zwycięstwa; 16 placów zabaw; 7 siłowni zewnętrznych; zestaw urządzeń sportowych Street Workout; Rodzinny Park Rekreacji przy ul. Traugutta, Park Inkula, Park Nadmorski, Park Króla Eryka. Na terenie gminy zarejestrowanych jest 11 klubów sportowych, w tym 4 uczniowskie kluby sportowe (m.in. UKS „Tajfun” Darłowo, UKS „Orlik Darłowo” przy SP nr 3 w Darłowie, pływacki UKS „Neon”, KS „Delfin”). Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd miasta współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. miasto Darłowo liczyło 12 774 mieszkańców, w tym 6 737 kobiet, które stanowiły 53% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 608 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności miasta przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2 015	1 977	1 951
udział w liczbie mieszkańców	15,34%	15,29%	15,27%
liczba osób w wieku produkcyjnym	8 200	7 901	7 675
udział w liczbie mieszkańców	62,42%	61,10%	60,08%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 922	3 052	3 148
udział w liczbie mieszkańców	22,24%	23,60%	24,64%
liczba mieszkańców ogółem	13 137	12 930	12 774

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności miasta systematycznie spadała, spadek liczebności miał miejsce zarówno w obrębie dzieci i młodzieży, jak i wśród populacji osób w wieku produkcyjnym, wzrostowi ulegała natomiast liczba najstarszych mieszkańców. W latach 2017-2019 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności malał i wynosił odpowiednio: 15,34%, 15,29% i 15,27%, podobny trend uwidocznił się wśród osób w wieku poprodukcyjnym (62,42%, 61,10% i 60,08%), zwiększał się natomiast w tych latach udział osób w wieku produkcyjnym. Sytuację demograficzną kształtuje także przyrost naturalny. Dane w tym zakresie odnoszące się do miasta Darłowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń	113	91	93
liczba zgonów	167	172	171
przyrost naturalny	-54	-81	-78

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W analizowanym okresie zarówno liczba urodzeń, jak i liczba zgonów w mieście Darłowo ulegała wahaniom, przy czym liczba urodzeń była stale niższa od liczby zgonów. Określany na podstawie przytoczonych danych przyrost naturalny był w latach 2017-2019 ujemny.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W 2019 roku w zasobach mieszkaniowych miasta znajdowało się 328 mieszkań komunalnych zajmowanych przez 621 osób. Z analizy danych wynika, że liczba mieszkań komunalnych w mieście była niewystarczająca, bowiem na przydział takiego lokalu oczekiwało 20 osób. Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w rozpatrywanym roku miasto dysponowało 63 lokalami socjalnymi, w których zamieszkiwało 161 osób. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	321	329	328
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	brak danych	brak danych	621
liczba wniosków złożonych o mieszkania z zasobów miasta	58	33	63
liczba mieszkań socjalnych	73	82	63
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	brak danych	brak danych	163
liczba oczekujących na mieszkania socjalne	34	34	20

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W Darłowie tej formy pomocy udziela Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	347	329	308
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	2 844	2 636	2 306
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	492 174,82	429 384,29	375 241,21

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2017-2019 zarówno liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek

mieszkańcy, jak i liczba wypłaconych dodatków oraz wysokość kwot przeznaczonych na ten cel zmniejszała się systematycznie (z 492 174,82 zł w 2017 r. do 375 241,21 zł w 2019 r.).

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie w latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych w mieście zmniejszała się: z 640 osób na koniec 2017 roku do 515 osób na koniec roku 2019. Zmniejszał się także udział bezrobotnych w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba wyniosła odpowiednio: 343 (w stosunku do 297 mężczyzn) na koniec 2017 r., 312 (w stosunku do 274 mężczyzn) na koniec 2018 r. oraz 270 (w stosunku do 245 mężczyzn) na koniec 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych w mieście	640	586	515
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	7,80%	7,41%	6,71%
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	343	312	270
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	53,59%	53,24%	52,42%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Przedstawione w kolejnej tabeli informacje odnoszą się do stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie sławieńskim, województwie zachodniopomorskim i w kraju.

Tabela 7. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie sławieńskim	15,5%	14,3%	13,3%
stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	8,5%	7,4%	6,7%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

W latach 2017-2019 powiat sławieński charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE

Według danych Komisariatu Policji w Darłowie, na terenie gminy odnotowano w 2019 r. 415 potwierdzonych przestępstw. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały m.in.: niealimentacja (85), kradzież mienia (60), oszustwo (36), kradzież z włamaniem (34), nietrzeźwy kierowca (31), wypadek drogowy (21), znęcanie się (20). W analizowanym roku na terenie gminy Darłowo odnotowano 6 przypadków popełnienia przestępstwa przez osobę nieletnią. (Brak jest danych dotyczących przestępstw popełnionych na terenie miasta.)

Funkcjonariusze KP w Darłowie przeprowadzali na terenie miasta interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskich Kart”. W latach 2017-2019 ich liczba ulegała wahaniom (27 w 2017 r., 16 w 2018 r., 18 w 2019 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie miasta w latach 2017-2019

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2017	27	20
2018	16	13
2019	18	13

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Według danych Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych w Sądzie Rejonowym w Koszalinie na koniec 2019 r. prowadzono 38 postępowań wykonawczych dotyczących dozoru w sprawach warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, warunkowego zwolnienia, warunkowego umorzenia postępowania karnego, systemu dozoru elektronicznego i zakazu kontaktowania lub zbliżania się wobec 37 osób z miasta Darłowo.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy miasta Darłowo oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w mieście świadczy **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie do realizacji swoich zadań zatrudniał 39 osób, w tym: kadra kierownicza – 5, pracownicy socjalni – 7, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 9, pozostali pracownicy – 18. W 2019 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 824 mieszkańców Darłowa. Tym samym wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną był spełniony.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019 przeznaczył środki finansowe, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	6 036 573	6 129 544	6 785 410
w tym na świadczenia pomocy społecznej	2 740 016	2 648 985	2 688 002
w tym na świadczenia rodzinne	3 296 557	3 480 559	4 097 408
na zadania własne	2 713 016	2 615 535	2 664 815
na zadania zlecone	3 323 557	3 514 009	4 120 595

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 10. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	647	579	490
liczba rodzin	473	439	399

liczba osób w rodzinach	942	847	718
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności miasta	7,17%	6,55%	5,62%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2017-2019 zmniejszała się (z 942 w 2017 r. do 718 w 2019 r.). Analogicznie wyglądała sytuacja, jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności miasta (z 7,17% w 2017 r. do 5,62% w 2019 r.).

Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	267	231	297	497	438	533
bezdomność	27	19	17	30	22	17
potrzeba ochrony macierzyństwa	30	21	21	152	114	105
bezrobocie	192	178	260	450	402	486
niepełnosprawność	245	211	202	417	315	315
długotrwała lub ciężka choroba	284	270	256	470	417	407
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	32	29	24	115	104	76
w tym rodziny niepełne	18	17	14	63	54	31
w tym rodziny wielodzietne	2	1	1	15	2	5
przemoc w rodzinie	11	4	5	30	16	14
alkoholizm	40	34	36	53	36	47
narkomania	1	2	2	1	2	2
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8	2	3	8	3	5
zdarzenie losowe	21	2	1	29	6	2

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2017-2019 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w mieście było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem Ośrodka z tego powodu ulegała wahaniom (z 267 w 2017 r., poprzez 231 w 2018 r. do 297 rodzin w 2019 r. i z 497 w 2017 r., poprzez 438 w 2018 r. do 533 osób w rodzinach w 2019 r.). Kolejną przyczyną udzielania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS-u z tego powodu zmniejszała się, osiągając najniższy poziom w 2019 r. – 256 rodzin, liczba osób w rodzinach także malała (najmniej w 2019 r. – 407). Następnym pod względem liczby przyznanych świadczeń powodem wsparcia udzielanego mieszkańcom było bezrobocie. W tym wypadku liczba rodzin i osób w rodzinach ulegała wahaniom (z 192 w 2017 r., poprzez 178 w 2018 r. do 260 rodzin w 2019 r. i z 450 w 2017 r., poprzez 402 w 2018 r. do 486 osób w rodzinach w 2019 r.). Kolejną przyczyną udzielania pomocy była niepełnosprawność. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS-u z tego powodu zmniejszała się, osiągając najniższy poziom w 2019 r. – 202 rodziny, liczba osób w rodzinach także malała (najmniej w 2019 r. – 315).

Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom miasta w latach 2017-2019 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w Darłowie w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	523	446	359	431	384	354	864	747	635
rzeczowa	351	304	265	251	228	205	510	448	357
praca socjalna	X	X	X	136	95	171	284	187	300
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	16	12	25	40	30	39
schronienie	10	7	12	10	7	12	10	7	12
usługi opiekuńcze	30	40	40	29	40	40	38	47	50
specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	2	4	1	2	4	3	4	5
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	34	37	33	X	X	X	X	X	X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2017-2019 najważniejszą formę wsparcia udzielaną mieszkańcom miasta stanowiła pomoc finansowa. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, systematycznie malała (z 864 osób w rodzinach w 2017 r. do 635 osób w 2019 r.). Ważnym rodzajem wsparcia, jakie w tym okresie przyznawano mieszkańcom miasta, była pomoc rzeczowa. Istotną formą pomocy, z której mogli korzystać beneficjenci systemu pomocy społecznej była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, ulegała wahaniom (z 284 osób w rodzinach w 2017 r., poprzez 187 osób w rodzinach w 2018 r. do 300 osób w rodzinach w 2019 r.).

Wśród form pomocy świadczonej przez MOPS w Darłowie znalazły się również poradnictwo specjalistyczne, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, udzielanie schronienia oraz ponoszenie częściowej odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2017-2018 skorzystało w 2017 r. – 63 dzieci, a w 2018 r. – 75 dzieci, zaś z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2019 r. 77 dzieci i 154 osoby dorosłe.

W latach 2017-2019 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które miasto ponosiło odpłatność, systematycznie wzrastała – z 23 dzieci w 2017 r. do 36 dzieci w 2019 r.. Wzrastały również koszty ponoszone przez miasto z tytułu pieczy zastępczej (z 251 635 zł w 2017 r. do 329 052 zł w 2019 r.). Dane szczegółowe z uwzględnieniem odpłatności ponoszonej przez miasto w związku z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej oraz funkcjonowaniem rodzin zastępczych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13. Piecza zastępcza w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które miasto ponosiło odpłatność	23	25	36
koszty ponoszone przez miasto z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	251 635	255 902	329 052
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta	15	19	16

w tym rodzin zastępczych pełniących obowiązki pogotowia rodzinnego	–	–	–
wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (w zł)	52 648	78 105	69 461

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W analizowanym okresie na terenie miasta funkcjonowały rodziny zastępcze, nie pełniły one jednak obowiązku pogotowia rodzinnego. Na terenie miasta Darłowo działa Dom Dziecka. Jest to placówka opiekuńczo-wychowawcza, socjalizacyjna, z miejscami interwencyjnymi i specjalistyczno-terapeutycznymi. Dom Dziecka może pełnić funkcję pogotowia w sytuacjach kryzysowych. Liczba miejsc: 30.

W latach 2017-2019 zmniejszała się zarówno liczba rodzin, jak i liczba rodzin z dziećmi objętych opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zmniejszała się również liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Rodziny objęte opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	479	445	414
w tym nowych w danym roku rodzin objętych opieką ośrodka	44	53	44
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	74	59	41
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	15	19	14
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	32	29	24
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	1	3	1

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od miasta w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2017-2019 w MOPS-ie w Darłowie zatrudniano 2 asystentów rodziny, którzy sprawował pieczę nad odpowiednio: 24, 19 i 18 rodzinami dysfunkcyjnymi, pod opieką których pozostawało 56 dzieci w 2017 r., 46 dzieci w 2018 r. i 40 dzieci w 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Asystenci rodziny w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	2	2	2
liczba rodzin objętych wsparciem	24	19	18

liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	56	46	40
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	32	39	36

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W latach 2017-2019 w Darłowie wypłacono odpowiednio 3, 1 i 3 takie świadczenia.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** przyznawał mieszkańcom miasta świadczenia rodzinne. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2017-2019.

Tabela 16. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 292 557,15	3 476 548,89	4 085 408,01
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	1 280	1 292	1 185

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Tabela 17. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	778	840	728
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	51	46	34
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	34	36	27
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	32	35	28
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	43	51	55
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	341	443	364
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	32	38	34
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	94	103	105
zasiłek pielęgnacyjny	416	392	399
świadczenie pielęgnacyjne	44	66	93
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	97	74	76
świadczenie rodzicielskie	59	48	37
specjalny zasiłek dla opiekuna	19	14	10

razem	2 040	2 186	1 990
--------------	--------------	--------------	--------------

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2017-2019 wartość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych wzrastała (z 3 292 557,15 zł w 2017 r. do 4 085 408,01 zł w 2019 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń ulegała wahaniom (z 778 świadczeń w 2017 r., poprzez 840 świadczeń w 2018 r. do 728 w 2019 r.). Istotne formy wsparcia stanowiły również zasiłki pielęgnacyjne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, ponadto z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczenie rodzicielskie, a także świadczenia pielęgnacyjne. Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom miasta przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej były świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 18. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	166	138	123
liczba przyznanych świadczeń	126	109	90
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	665 400	601 185	508 280

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2017-2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom miasta, zmniejszała się z roku na rok (z 665 400 zł w 2017 r. do 508 280 zł w 2019 r.), malała także liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Do 1 lipca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W ramach Programu Rodzina 500+ MOPS przyznał mieszkańcom miasta w 2019 r. w sumie 17 257 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 8 591 922,90 zł. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 19. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ w mieście w 2019 r.

zakres danych	2019
liczba świadczeń wychowawczych należnych (w sumie)	17 257
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia (w sumie)	1 209
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	8 591 922,90

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2017-2019 r. wydano w mieście w sumie 126 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich

wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	10	14	102
liczba rodzin objętych wsparciem	10	14	102
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	30	55	39

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie wypłacał świadczenie „Dobry start”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W Darłowie świadczenie to trafiło do 990 wnioskodawców, objęło łącznie 1 329 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 398 700 zł.

MOPS w Darłowie w ramach prowadzonych działań wspierania rodziny od II półrocza 2020 r. realizować będzie projekt „Klub Seniora”. Projekt przeznaczony jest dla osób w wieku starszym. Realizowany z funduszy unijnych w latach 2020-2022.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej działa **Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób Niepełnosprawnych**, który udziela osobom niepełnosprawnym informacji o uprawnieniach, ulgach oraz możliwościach dofinansowania ze środków PFRON w zakresie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, na temat likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz barier w komunikowaniu się oraz w sprawie świadczenia uzupełniającego dla osób niepełnosprawnych niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W 2019 roku z usług Punktu skorzystały 23 osoby. Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście w latach 2017-2019.

Tabela 21. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście w latach 2017-2019

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	673 935,96	641 748,63	695 324,46
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	8 550	12 455,50	5 690
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	6 934	6 540,56	8 272
razem	673 935,96	641 748,63	695 324,46

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie.

W latach 2017-2019 środki finansowe wydatkowane w mieście na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień ulegały wahaniom (z 673 935,96 zł w 2017 r., poprzez 641 748,63 zł w 2018 r. do 695 324,46 zł w 2019 r.). Wahaniom ulegały także kwoty przeznaczone na walkę z alkoholizmem (z 673 935,96 zł w 2017 r., poprzez 641 748,63 zł w 2018 r. do 695 324,46 zł w 2019 r.) oraz środki wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii (z 8 550 zł w 2017 r., poprzez 12 455,50 zł w 2018 r. do 5 690 zł w 2019 r.), jak również kwoty przeznaczone na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ciągu rozpatrywanego okresu ulegały wahaniom.

W ramach podejmowanych działań MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu z 33 osobami w 2017 r., w 2018 r. z 22 osobami i w 2019 r. z 26 osobami. W rozpatrywanym okresie MKRPA występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 4 osób w 2018 r. oraz 6 osób w 2019 r. Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w 2017 r. MKRPA kontaktowała się z 3 osobami dotkniętymi tym problemem, rok później z 19 osobami. W całym analizowanym okresie MKRPA nie skierowała na terapię żadnego sprawcy przemocy ani nie złożyła do prokuratury zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko żadnemu ze sprawców. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 22. Działalność MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób zaangażowanych w prace MKRPA	5	5	5
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	33	22	26
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	4	6
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	3	19	0

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie.

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście pełni **Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze miasta.

W 2019 r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z Darłowa 18 procedur „Niebieskich Kart” (13 sporządzonych przez Policję i 4 sporządzone przez inną jednostkę). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieską Kartę” zamknięto w 17 rodzinach. W 2019 r. Sąd Rejonowy w Koszalinie prowadził 4 sprawy z powodu przemocy w rodzinie, z czego 3 zostały umorzone. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	11	11	10
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	56	51	42
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	27	16	18
w tym sporządzone przez Policję	20	13	13
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	5	2	4

liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	23	14	17
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	10	13	11
liczba spraw sądowych	1	0	4
w tym umorzonych	1	0	3

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Darłowie.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 40 rodzinom (53 osobom w rodzinach) w 2017 r., 34 rodzinom (36 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 36 rodzinom (47 osobom w rodzinach) w 2019 r. Przemoc w rodzinie była przyczyną przyznania wsparcia 11 rodzinom (30 osobom w rodzinach) w 2017 r., 4 rodzinom (16 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 5 rodzinom (14 osobom w rodzinach) w 2019 r. W analizowanym okresie z powodu narkomanii pomocy udzielano 1 rodzinie (1 osobie w rodzinie) w 2017 r., 2 rodzinom (2 osobom w latach 2018-2019).

Istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w mieście pełni również **Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą**. Dyżury pełnią doświadczeni specjaliści z zakresu psychologii, terapii i psychoterapii rodzin. W ciągu całego 2019 r. roku w Punkcie odbywały się 143 dyżury (łącznie 530 godzin).

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2019 r. było zagospodarowanie czasu wolnego dzieci z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym. W ramach alternatywnego spędzania czasu wolnego w okresie wakacyjnym zorganizowane zostały m.in. półkolonie „Miejskie Darłowskie Wakacje”, podczas których zajęcia prowadzili pracownicy Miejskiej Świetlicy Środowiskowej. Na wniosek Darłowskiego Ośrodka Kultury dofinansowano realizację projektu „Ferie na lodzie z DOK-iem”, podczas którego z bezpłatnego lodowiska skorzystało 2 560 osób, a w przeprowadzonych zajęciach wzięło udział 84 dzieci.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek wychowania przedszkolnego, oświatowych, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie miasta w 2019 r.

Tabela 24. Placówki wychowania przedszkolnego działające w mieście (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	7	532	44
w tym przedszkola	7	532	44
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	0	0	0

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Tabela 25. Placówki oświatowe działające w mieście (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoła podstawowa	2	951	108
szkoła ponadpodstawowa	2	830	98

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Placówki umożliwiające uczenie się przez całe życie

Uniwersytet Trzeciego Wieku Powiatu Sławieńskiego – dziekanat w Darłowie ul. św. Gertrudy 8

Placówki wsparcia dziennego

Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”, ul. Franciszkańska 2,
76-150 Darłowo

Tabela 26. Placówki kultury w mieście w 2019 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	11 500 (imprezy) 36 311 (kino) 180 (zajęcia)	15
muzea, skanseny	1	87	15
biblioteki i filie	1+1 filie	2 800	9

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Tabela 27. Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście w 2019 r.

liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	21
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	11
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	4

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W latach 2017-2019 powstał w mieście nowy obiekt sportowo-rekreacyjny: Rodzinny Park Rekreacji przy ul. Traugutta w Darłowie.

Poniższa tabela przedstawia listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z miasta działających na jego terenie.

Tabela 28. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta działające na jego terenie

lp.	nazwa podmiotu		adres podmiotu
1.	Urząd Miejski w Darłowie		pl. T. Kościuszki 9, 76-150 Darłowo
2.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Punkt Konsultacyjno- Informacyjny dla Osób Niepełnosprawnych	ul. Ojca Damiana Tynieckiego 20, 76-150 Darłowo
		Zespół Interdyscyplinarny	
4.	Darłowski Ośrodek Kultury im. Leopolda Tyrmanda		ul. M. C. Skłodowskiej 44, 76-150 Darłowo
5.	Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej		ul. Wieniawskiego 19c, 76-150 Darłowo
6.	Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Agnieszki Osieckiej		ul. Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
7.	Muzeum Zamek Księżąt Pomorskich		ul. Zamkowa 4, 76-150 Darłowo
8.	Poczekalnia Kultury		ul. Bogusława X 28, 76-150 Darłowo
9.	Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”		ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo
10.	Uniwersytet Trzeciego Wieku Powiatu Sławieńskiego – Dziekanat w Darłowie		ul. św. Gertrudy 8, 76-150 Darłowo
11.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Króla Eryka Pomorskiego		ul. Szkolna 12, 76-150 Darłowo
12.	Społeczna Szkoła Podstawowa im. Lotników Morskich Społecznego Towarzystwa Oświatowego		ul. Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
13.	Zespół Szkół im. Stefana Żeromskiego		ul. Chopina 4, 76-150 Darłowo

14.	Zespół Szkół Morskich	ul. Szpitalna 1, 76-150 Darłowo
15.	Przedszkole nr 2 im. Janiny Porazińskiej	ul. Królowej Jadwigi 3, 76-150 Darłowo
16.	Niepubliczne Przedszkole i Żłobek „Jacek i Agatka”	ul. Zamkowa 6, 76-150 Darłowo
17.	Niepubliczne Przedszkole ze Żłobkiem „Przedszkole przy szkole”	ul. Szkolna 9, 76-150 Darłowo
18.	Niepubliczne Przedszkole „Great Sasetka”	ul. Hubala 8, 76-150 Darłowo
19.	Niepubliczny Żłobek i Przedszkole „Promyczek”	ul. Chopina 6, 76-150 Darłowo
20.	Niepubliczne Przedszkole „Oto Bajka”	ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo
21.	Niepubliczne Przedszkole „Smyk”	ul. Hubala 11, 76-150 Darłowo
22.	Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka”	ul. Morska 53, 76-150 Darłowo
23.	Klub dziecięcy „Oto bajka”	ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo
24.	Dom Dziecka im Janusza Korczaka	ul. Morska 76, 76-150 Darłowo
25.	Fundacja „Uśmiech dziecka”	ul. Poczтовая, 76-150 Darłowo
26.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Na Dzisiaj”	ul. Żeromskiego 8, 76-150 Darłowo
27.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Otwarte Drzwi”	ul. Ojca Damiana Tynieckiego 20, 76-150 Darłowo
28.	Darłowskie Centrum Wolontariatu	ul. Bogusława X, 76-150 Darłowo
29.	Darłowskie Stowarzyszenie „Kultura i Sztuka”	ul/ Wieniawskiego 14/5, 76-150 Darłowo
30.	Darłowskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	ul. Leśna 41, 76-150 Darłowo
31.	Klub „Amazonki”	ul. J. Matejki 17, 76-150 Darłowo
32.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół na Terenie Ziemi Darłowskiej i Gmin Ościennych”	ul. Wieniawskiego 8, 76-150 Darłowo
33.	Ekologiczny Klub Obywatelski „Czuwanie”	ul. Żeromskiego 16/2, 76-150 Darłowo
34.	Pomorskie Stowarzyszenie Bezrobotnych, Bezdolnych i Osób Niepełnosprawnych”	ul. Powstańców Warszawskich 27A, 76-150 Darłowo
35.	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Morskiej	ul/ Szpitalna 1, 76-150 Darłowo
36.	Stowarzyszenie Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Darłowie	ul/ Chopina 4, 76-150 Darłowo
37.	Klub Pionierów Ziemi Darłowskiej”	ul. Powstańców Warszawskich 27, 76-150 Darłowo
38.	Uczniowski Klub Sportowy „Tajfun”	ul. Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
39.	Uczniowski Klub Sportowy Orlik Darłowo przy Szkole Podstawowej nr 3	ul. Kossaka 8, 76-150 Darłowo
40.	Uczniowski Klub Sportowy Ashihara Karate i Ju Jitsu	ul. Grottgera 2a, 76-150 Darłowo
41.	Stowarzyszenie Sportów Wodnych „Nord”	ul. M.C. Skłodowskiej 2a, 76-150 Darłowo
42.	Polski Związek Wędkarski Koło w Darłowie	ul. M. C. Skłodowskiej 25, 76-150 Darłowo
43.	Pływacki Uczniowski Klub Sportowy „Neon”	ul. Północna 14, 76-150 Darłowo
44.	Miejski Klub Sportowy „Darłovia”	ul. Sportowa 1, 76-150 Darłowo
45.	Maszoperia Żeglarska Darłowo	ul. Conrada 31, 76-150 Darłowo
46.	Klub Sportowy Stocznia Darłowo M&W	ul. Conrada 1, 76-150 Darłowo

47.	Klub Kolarski „Kross” Ziemia Darłowska	ul. O.D. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo
48.	Klub Bokserski „Kontra”	ul. Powstańców Warszawskich 6, 76-150 Darłowo
49.	Klub Biegacza „Darłowskie charty”	ul. Księżnej Zofii 5, 76-150 Darłowo
50.	Darłowski Młodzieżowy Klub Sportowy „Delfin”	ul. Szkolna 12, 76-150 Darłowo
51.	Akademia Sportu „Kimura”	ul. Bosmańska 29, 76-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W 2019 r. w Mieście Darłowo funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego oraz Kościół Zielonoświątkowy Zbór Jezusa Chrystusa i Sala Królestwa Świadców Jehowy. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 29. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego i związki wyznaniowe w mieście w 2019 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia p.w. M.B. Częstochowskiej	ul. Franciszkańska 14, 76-150 Darłowo
2.	Parafia p.w. św. Gertrudy	ul. Ojca Damiana Tynieckiego 23, 76-150 Darłowo
3.	Parafia p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbego	ul. Gdyńska 3, 76-150 Darłowo
4.	Kościół Zielonoświątkowy Zbór Jezusa Chrystusa	ul. Bogusława X 20a, 76-150 Darłowo
5.	Sala Królestwa Świadców Jehowy	ul. Stefana Żeromskiego 65, 76-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Parafie rzymskokatolickie w Darłowie należą do diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. W Kurii Biskupiej Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej (ul. kard. Wyszyńskiego 25, 75-062 Koszalin) działa Wydział Duszpasterstwa, którego przewodniczącym jest ks. mgr lic. Łukasz Gąsiorowski – luk.gas@gmail.com, (tel. 94 343 87 17). Wydział prowadzi poradnie rodzinne. Posługujący w nich doradcy życia rodzinnego prowadzą spotkania przygotowujące narzeczonych do zawarcia sakramentu małżeństwa oraz służą pomocą małżeństwom i rodzinom.

Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia. Wiedzą, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających. Diecezjalnym doradcą życia rodzinnego jest mgr inż. Barbara Kwiatosz-Kalinowska – bkk@koszalin.opoka.org.pl, (tel. 94 343 87 34).

We wszystkich parafiach funkcjonujących na terenie miasta prowadzone są także poradnie życia rodzinnego. W parafii p.w. M.B. Częstochowskiej działa **Oaza** – Wspólnota Oazowa, czyli Ruch Światło-Życie; ruch młodych ludzi, którzy doświadczyli Boga lub Go szukają i pragną wędrować z Nim przez życie we wspólnocie Kościoła oraz **Szkolne Koło Caritas** – organizacja uczniowska, która włącza się na zasadzie wolontariatu w działalność charytatywną, opiekuńczą i wychowawczą prowadzoną przez Caritas. **Szkolne Koło Caritas** znajduje się również na terenie parafii p.w. św. Gertrudy. Parafia p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbego posiada **Scholę dziecięcą** – grupę muzyczną, tworzoną przez młodszą młodzież i dzieci z parafii. Schola stara się przyczyniać do pełniejszego przeżywania Mszy świętych oraz **Grupy młodzieżowe** – wspólnoty młodzieży parafialnej.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA MIASTA

Mieszkańców Miasta Darłowo obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Sławnie w odniesieniu do ludności miasta w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	2	0	1
liczba dzieci z miasta adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	5	9
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	2	8
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	22	26	27
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	19	16	20
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	15	19	16
liczba usamodzielnianych dzieci z miasta	1	1	2
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	0	1	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Sławnie wynika, że w analizowanym okresie do adopcji zgłoszono 2 dzieci w 2017 r. i 1 dziecko z terenu miasta w 2019 r., ani jednego dziecka nie adoptowano, a w rodzinach zastępczych umieszczono 2 dzieci w 2017 r., 5 dzieci w 2018 r. oraz 9 dzieci w 2019 r. W rozpatrywanym okresie w rodzinach zastępczych przebywało każdego roku odpowiednio: 22, 26 i 27 dzieci. W 2017 r. 15 rodzin zastępczych obejmowało opieką dzieci z terenu miasta, w następnym roku 19 rodzin i 16 rodzin w 2019 r. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w latach 2017-2019 r. przebywało tam odpowiednio: 19, 16 i 20 dzieci. W 2018 r. i w 2019 r. usamodzielniono odpowiednio: 1 i 2 wychowanków rodzin zastępczych pochodzących z miasta Darłowo. W analizowanym okresie do rodzin biologicznych powróciło 1 dziecko w 2018 r. i 1 dziecko w 2019 r.

Mieszkańcy miasta korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Poniższa tabela przedstawia dane w tym zakresie.

Tabela 31. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z miasta (do 16. roku życia)	112	120	136
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom miasta (powyżej 16. roku życia)	905	872	976
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	325	294	383
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	353	364	400
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	227	214	193

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom systematycznie wzrastała, natomiast w przypadku dorosłych mieszkańców miasta liczba orzeczeń ulegała wahaniom. Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom miasta z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 32. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
---------------	------	------	------

liczba rodzin	245	211	202
liczba osób łącznie w rodzinach	417	315	315

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu miasta oraz ich rodzicom świadczy Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie. W roku szkolnym 2018/2019 PPP objęła różnymi formami wsparcia następującą liczbę dzieci, młodzieży:

- prowadzenie warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień „Wygrywam życie – nie biorę” – 98 osób,
- prowadzenie warsztatów z zakresu profilaktyk marginalizacji społecznej i zagrożenia dyskryminacją dla młodzieży „Stereotypy, tolerancja” – 22 osoby,
- zajęcia integracyjne warsztatowe „Rejs statkiem” – 53 osoby,
- zajęcia warsztatowe z uczniami „Poznaj i zaakceptuj siebie” – 10 osób,
- indywidualne porady dla uczniów – 70 osób,
- indywidualne porady zawodowe – 18 osób,
- terapia logopedyczna – 53 osoby,
- badania przesiewowe mowy – 3 osoby,
- badania przesiewowe słuchu w ramach programu „Słyszę” – 105 osób,
- inne formy pomocy grupowej – 7 osób,

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza miasta, świadczących wsparcie ludności z terenu miasta Darłowo.

Tabela 33. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta Darłowo usytuowane poza miastem

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Sempołowskiej 2A, 76-100 Sławno
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
3.	Ochotniczy Hufiec Pracy	ul. Sempołowskiej 2A, 76-100 Sławno
4.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie filia w Darłowie	ul. Żeromskiego 25, 76-150 Darłowo
5.	NZOZ Ars Medica	ul. Koszalińska 4, 76-100 Sławno
6.	Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. Wł. Andersa 34, 75-950 Koszalin
7.	Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej	ul. Biskupa Czesława Domina 8, 75-061 Koszalin
8.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Gdańska 2, 76-100 Sławno
9.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Sempołowskiej 2A, 76-100 Sławno
10.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	ul. Stefanii Sempołowskiej 2A, 76-100 Sławno

Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W 2019 r. mieszkańcy Darłowa korzystali również ze wsparcia instytucji, których wykaz przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Jednostki wsparcia spoza miasta, z których w 2019 r. korzystali mieszkańcy Darłowa

l.p.	nazwa i adres instytucji	kategoria klienta i liczba mieszkańców objętych wsparciem
1.	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Schronisko dla bezdomnych w Koszalinie, ul. Mieszka I 16	13 osób bezdomnych
2.	Chrześcijańska Misja Społeczna – schronisko w Białogardzie	1 osoba bezdomna

3.	Dom dla Bezdomnych w Przeradzu	1 osoba bezdomna
4.	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn – Ośrodek Rehabilitacji Uzależnień w Rożnowie	1 osoba bezdomna uzależniona
5.	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sławnie	2 osoby niepełnosprawne
6.	Domy pomocy społecznej (17 placówek)	34 osoby
7.	Oddział Tarapii Uzależnień od alkoholu w Słupsku	2 osoby uzależnione od alkoholu
8.	Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Sławnie	9 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
9.	Rodziny Zastępcze poza Darłowem	19 dzieci

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

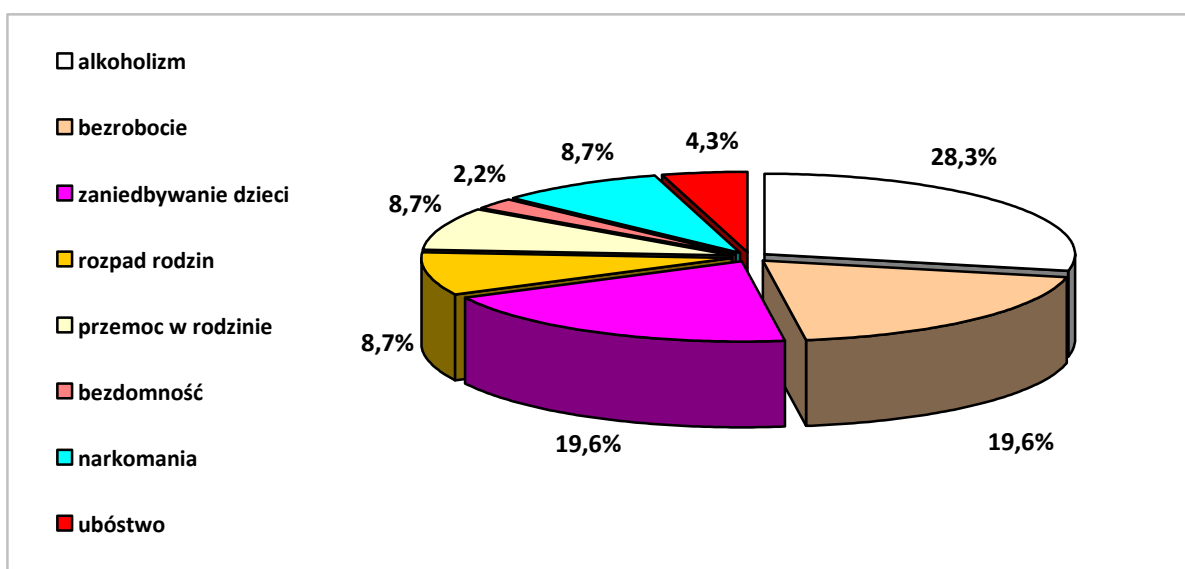
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie miasta.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 25 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w mieście. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w mieście i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (28,3%), bezrobocie i zaniedbywanie dzieci (po 19,6%), rozpad rodzin, przemoc w rodzinie, narkomania (po 8,7%) oraz ubóstwo (4,3%) i bezdomność (2,2%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w mieście i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin?

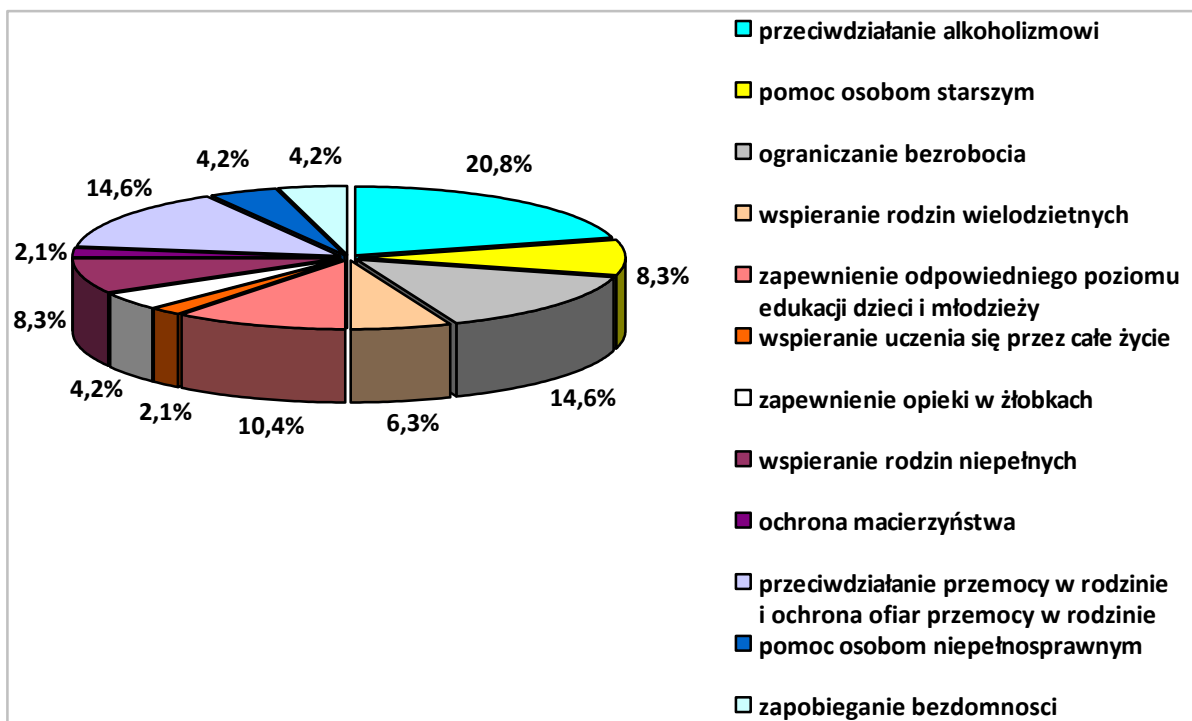

Dane z

badania ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, aby poprawić jakość życia rodzin. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren miasta?

Dane z

badania ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w mieście jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: przeciwdziałanie alkoholizmowi (20,8%), ograniczanie bezrobocia oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie (po 14,6%), zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży (10,4%), wspieranie rodzin niepełnych i pomoc osobom starszym (po 8,3%) oraz wspieranie rodzin wielodzietnych (6,3%), a także pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie bezdomności oraz zapewnienie opieki w żłobkach (po 4,2%) a także ochrona macierzyństwa (2,1%).

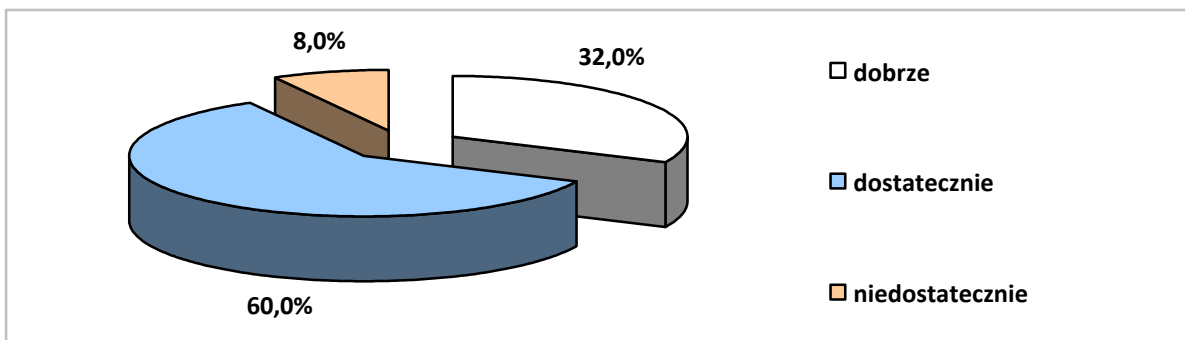
Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły także poznać opinie mieszkańców miasta na temat oceny oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 została oceniona pozytywnie przez 32% badanych, którzy uznali, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Przeciwnego zdania było 24% ankietowanych, a pozostały odsetek (44%) respondentów nie wyraził opinii w tej sprawie.

Podobnie kwestia opieki przedszkolnej w mieście została oceniona pozytywnie. Zdaniem 60% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Tylko 16% respondentów wyraziło opinię przeciwną. Ponad 20% pytanych nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną w mieście. 32% badanych oceniło ją dobrze, a kolejne 60% ankietowanych dostatecznie. Tylko 8% uczestników badania oceniło ją niedostatecznie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w mieście, biorąc pod uwagę jej poziom,

jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?

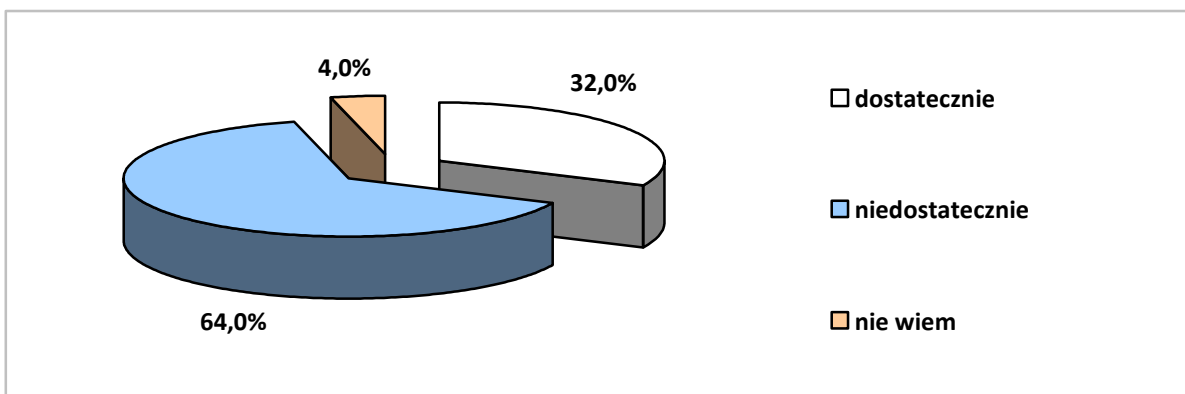
Dane z

badania ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na pytanie dotyczące atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w mieście 52% respondentów odpowiedziało, że jest ona dobra, a kolejne 44% badanych przyznało, że jest dostateczna. Tylko 4% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Jeśli chodzi o ofertę miasta w zakresie sportu i rekreacji, to zdecydowana większość uczestników badania oceniła ją pozytywnie. Dobrze oceniło ją 40% ankietowanych, a ponad połowa respondentów oceniła ją dostatecznie. Tylko 4% badanych uznało ją za niedostateczną.

Oferta ochrony zdrowia w mieście została oceniona negatywnie. Według 64% ankietowanych jest ona niedostateczna. Tylko 32% badanych stwierdziło, że jest ona dostateczna, a 4% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście?

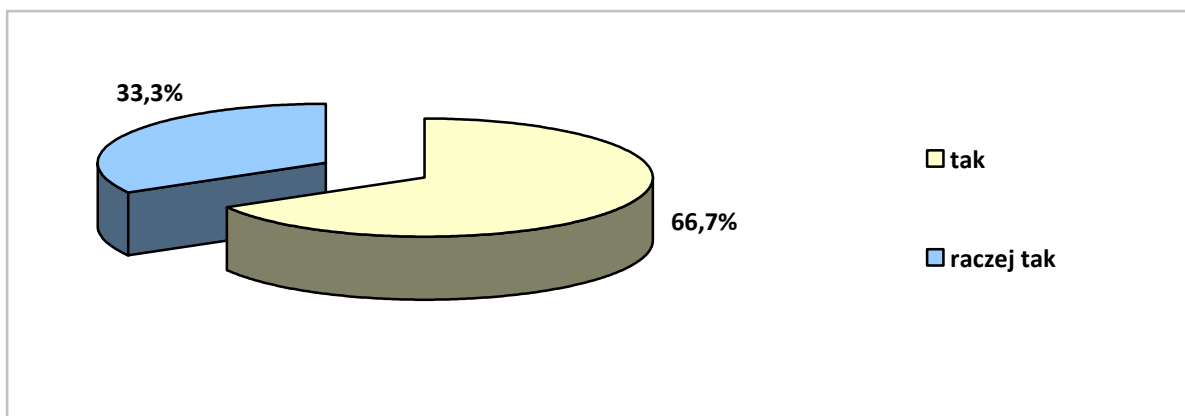

Dane z

badania ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Wszyscy ankietowani stwierdzili, że w miejscu zamieszkania czują się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z

badania ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w mieście bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Urząd Miejski oraz podległe mu jednostki, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policję świetlicę środowiskową, Zespół Interdyscyplinarny oraz Powiatowy Urząd Pracy.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w mieście posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy sytuacji dziecka i rodziny w mieście przedłożono 4 ankiety przekazane z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Króla Eryka Pomorskiego,
- Społeczna Szkoła Podstawowa im. Lotników Morskich Społecznego Towarzystwa Oświatowego,
- Zespół Szkół Morskich,
- Zespół Szkół im. Stefana Żeromskiego.

Łączna liczba uczniów uczęszczających do powyższych placówek w roku szkolnym 2019/2020 wynosiła 1 778. W placówkach pracowało 237 nauczycieli.

Zasoby i oferta szkolna

Wszystkie szkoły zapewniają pomoc pedagoga, natomiast z pomocy psychologa i logopedy mogą skorzystać uczniowie 2 placówek. Jedna szkoła zatrudnia doradcę zawodowego. Podobnie opieką pielęgniarską są objęci uczniowie jednej z placówek. Żadna z placówek nie prowadzi bezpłatnego dożywiania uczniów. Wszystkie szkoły zapewniają uczniom dostęp do Internetu oraz dają możliwość korzystania z boiska sportowego i mają dostęp do sali gimnastycznej oraz umożliwiają nauczanie indywidualne, jeśli zachodzi taka potrzeba. Dwie szkoły zapewniają dzieciom opiekę w

ramach zajęć świetlicowych. W żadnej placówce nie funkcjonują klasy lub oddziały integracyjne. Wszystkie szkoły oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła przedmiotowe, językowe, komputerowe, sportowe, muzyczne – chór, nauka gry na instrumentach). Jednocześnie prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są: zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, psychoterapeutyczne oraz gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 35. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w mieście w roku szkolnym 2018/2019

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	88
sięganie po alkohol	16
sięganie po narkotyki	7
niszczenie mienia szkolnego	25
kradzieże na terenie szkoły	1
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	22
udział w grupach negatywnych	10
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	34
autoagresja	4
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	3
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	7

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych miasta.

Do najczęściej występujących wśród uczniów zachowań negatywnych należały: sięganie po papierosy, przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, niszczenia mienia szkolnego, dyskryminacji w grupie rówieśniczej, sięgania po alkohol, a także w mniejszym stopniu przypadki udziału w grupach negatywnych, przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego oraz sięganie po narkotyki. Przedstawiciel jednej badanej placówki nie zauważył wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w ciągu ostatnich trzech lat, a trzech z ankietowanych nie wypowiedziało się w tej kwestii.

Tabela 36. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	24
zaniedbanie dziecka	19
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	25
przemoc w rodzinie	17

wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych miasta.

Jeśli chodzi o zjawiska patologiczne w otoczeniu rodzinnym uczniów, uczestnicy badania potwierdzili przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnień, zaniedbania dziecka oraz przemocy w rodzinie. W odczuciu jednego ankietowanego w ostatnich trzech latach wzrosła liczba przypadków dysfunkcji i zjawisk patologicznych w rodzinach uczniów, a zdaniem trzech z uczestników badania skala tych zachowań pozostaje na niezmiennym poziomie.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych szkół uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się zebrania klasowe, konsultacje indywidualne, organizowane są spotkania i rozmowy z wychowawcami, nauczycielami, pedagogami, a także pogadanki i prelekcje z przedstawicielami różnych instytucji i specjalistami, prowadzona jest także pedagogizacja rodziców. Placówki utrzymują stały kontakt z rodzicami i na bieżąco informują o problemach dotyczących szkoły i uczniów. Działania te mają za zadanie wspieranie kompetencji wychowawczych. Rodzice aktywnie uczestniczą w życiu placówek, realizując wspólne inicjatywy szkolne i środowiskowe oraz pomagając przy organizacji imprez integracyjnych, dni otwartych, spotkań w ramach doradztwa zawodowego, uroczystości i wycieczek szkolnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami

Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny została także uznana za zadowalającą. Do podmiotów tych zostały zaliczone: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Sąd Rodzinny, Kuratorzy Sądowi, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Caritas, Darłowskie Centrum Wolontariatu, Świetlica Środowiskowa oraz parafie z terenu miasta.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin ubogich

Szkoły, w oparciu o współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, zapewniają uczniom z rodzin ubogich wszechstronne wsparcie, przede wszystkim w formie bezpłatnych posiłków. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na opiekę w świetlicy, a także pomoc psychologiczno-pedagogiczną, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz wsparcie wychowawców, rodzice zaś na porady dotyczące spraw opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, jak również porady dotyczące różnych możliwości pomocy.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie

W ramach działań szkoły na rzecz uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień i przemocy przedstawiciele ankietowanych placówek wymienili m.in. obejmowanie pomocą psychologiczno-pedagogiczną indywidualne i grupowe, wsparcie wychowawców, nauczycieli i dyrekcji, pedagogizację rodziców, konsultacje ze specjalistami, zajęcia profilaktyczne z zakresu uzależnień i przemocy, stałą obserwację zachowań uczniów oraz aktywizowanie i zachęcanie dzieci i młodzieży do udziału w zajęciach dodatkowych, a także kierowanie i pomoc w nawiązywaniu kontaktów z odpowiednimi instytucjami pomocowymi i specjalistycznymi funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

Działania konieczne do przeprowadzenia w celu usprawnienia funkcjonowania placówki i polepszenia efektywności procesu edukacji i wychowania

Według uczestników badania niezbędne jest kontynuowanie dotychczasowych skutecznych działań wypracowanych przez placówki, zwiększenie liczby zajęć rozwijających kompetencje i zainteresowania uczniów, wdrażanie i promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu – bez komputera, telefonu i używek, a także zwrócenie uwagi na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa uczniów i koordynację podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy i agresji w szkole oraz prowadzenie działań profilaktycznych z udziałem specjalistów (szersza współpraca z Policją). Wskazano również na konieczność zatrudnienia psychologa.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu miasta, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR PROBLEMOWY 1. RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży • zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny • dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • dysponowanie placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w mieście bazą dydaktyczną, zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie na terenie miasta • prowadzenie akcji uświadliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • brak żłobka samorządowego, a istniejące na terenie miasta placówki prywatne nie są dla wszystkich dostępne finansowo (wysokie czesne)
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zaspokajająca potrzeby mieszkańców oferta w zakresie opieki przedszkolnej	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin

<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja finansowa miasta pozwalająca na zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji • dostosowana do potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie • działalność ZI i MKRPA na terenie miasta • dostęp do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej • zwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie • brak terapii dla sprawców przemocy w rodzinie • brak grup wsparcia dla ofiar przemocy oraz terapii dla dzieci i młodzieży • potrzeba większej ilości szkoleń dla kadry z zakresu przemocy w rodzinie
---	---

OBSZAR PROBLEMOWY 2. ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie przez miasto dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd miasta inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnienie rodzinom z miasta dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • kadra przygotowana do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa na drodze • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego 	<ul style="list-style-type: none"> • brak lekarzy specjalistów • utrudniony dostęp do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej • wzrastająca skala zjawiska narkomanii i alkoholizmu wśród dzieci i młodzieży
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania wśród mieszkańców miasta zdrowym trybem życia • brak zapotrzebowania na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej

	<ul style="list-style-type: none"> • brak poprawy stanu środowiska naturalnego w mieście w ostatnich latach • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • niewzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta oraz poziom bezpieczeństwa na drodze
OBSZAR PROBLEMOWY 3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • zachęcanie mieszkańców przez samorząd miasta do podejmowania inicjatyw lokalnych • podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej • podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w mieście sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej • prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • brak popularyzowania na terenie miasta informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • migracje ludności z terenów gmin ościennych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • potencjał miasta zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców • wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie miasta • wzrastające zainteresowanie mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych • wzrastająca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • dysponowanie przez miasto środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • wystarczające środki umożliwiające dostosowanie poziomu kwalifikacji i liczebności kadr pomocowych do aktualnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • brak na terenie miasta klubu seniora lub Domu Pomocy Społecznej oraz dziennego domu pobytu dla osób starszych • spadek liczby rodzin wielopokoleniowych, które zapewniały opiekę dzieciom i osobom starszym

potrzeb <ul style="list-style-type: none"> • zainteresowanie mieszkańców miasta działalnością wolontarystyczną • aktywność rad osiedlowych i animatorów społecznych 	
---	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w mieście oraz dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, zapewnianie przez miasto rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, dysponowanie przez szkolnictwo w mieście bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów oraz zapewnianie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych, nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej czy zwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie, brak grupy wsparcia dla ofiar przemocy i zajęć dla sprawców – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** uwypukliła słabe strony (m.in. utrudniony dostęp do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, brak lekarzy specjalistów) i zagrożenia, jak np. zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, niewystarczające zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki oraz wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich. Mimo zauważanych mocnych stron oraz dostrzeganych szans (wzrost zainteresowania wśród mieszkańców miasta zdrowym trybem życia, brak zapotrzebowania na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi), wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** każe zwrócić uwagę m.in. na takie kwestie, jak brak popularyzowania na terenie miasta informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych, a także migracje ludności z terenów gmin ościennych. Z kolei po stronie szans odnajdziemy potencjał miasta zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców, zmniejszającą się liczbę osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, dysponowanie przez miasto środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczną realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zainteresowanie mieszkańców miasta działalnością wolontarystyczną.

Należy także zwrócić uwagę na mocne strony dostrzegane w tym obszarze, jak odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia mieszkańców miasta, zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej, jak również zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji, podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę MOPS-u, a także prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu, co z pewnością może mieć zasadniczy wpływ na postępowanie we wdrażaniu założeń programowych w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2020-2022, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji

założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 3, co wskazuje na częściowe wdrożenie przyjętych założeń programowych. Uzasadniając przyjętą ocenę, zwrócono uwagę na wdrożenie i zrealizowanie części założeń programu, jednakże ze względu na koncentrowanie się na sobie mieszkańców i zamykanie na drugiego człowieka, prowadzące do wzrostu problemów i potęgujące nieumiejętność poszukiwania pomocy, miasto nie było w stanie zrealizować wszystkich przewidzianych zadań.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, działania, których nie udało się zrealizować, a także najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

1. Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- Największą barierą w realizacji wszystkich założeń Programu stanowił wzrost liczby rodzin z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi, nieumiejętność podnoszenie kompetencji wychowawczych, utrwalanie stereotypów społecznych w zakresie przemocy oraz brak chęci rodzin do poprawy swojej sytuacji życiowej.

2. Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- Zmniejszenie liczby osób objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, poprawa sytuacji finansowej rodzin, zmniejszenie bezrobocia, integrowanie się społeczności lokalnej oraz zwiększanie wiedzy dzieci i młodzieży na temat środków uzależniających oraz zjawiska przemocy w rodzinie i wśród rówieśników.

3. Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- Zwiększenie dostępu mieszkańców do służby zdrowia oferowanej przez NFZ, a w szczególności do rehabilitacji oraz do lekarzy specjalistów. Zmniejszenie dostępu do alkoholu i narkotyków wśród dzieci i młodzieży.

4. Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania integracyjne i edukacyjne. Walka ze sprzedającymi alkohol, papierosy i narkotyki nieletnim. Zwiększenie liczby rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny. Przeprowadzenie dogłębnych badań społeczności lokalnej w celu określenia zagrożeń. Poszerzenie edukacji rodziców w kwestii problemu uzależnień dzieci i młodzieży.

5. Najważniejsze projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- Warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień organizowane przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną „Wygrywam życie – nie biorę”, których celem było wskazanie przyczyn sięgania po środki psychoaktywne, znajdowanie alternatywnych metod radzenia sobie z emocjami i trudnymi sytuacjami. Beneficjenci: dzieci i młodzież;
- Warsztaty „Stereotypy, tolerancja” organizowane przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, których celem była profilaktyka z zakresu marginalizacji społecznej oraz zagrożenia dyskryminacją. Beneficjenci: młodzież;
- Warsztaty z uczniami „Poznaj i zaakceptuj siebie” organizowane przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Beneficjenci: młodzież szkolna,
- Program „Pamiętajmy o ogrodach” zorganizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, którego celem było podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Beneficjenci: osoby starsze, niepełnosprawne, uczniowie.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie miasta, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT, jak również wnioski płynące z oceny realizacji założeń poprzednio realizowanego Programu pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2020-2022. Zostały one przedstawione

w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w mieście występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2020-2022 jest następujący:

**Poprawa kondycji i jakości życia rodzin mieszkających
w Mieście Darłowo.**

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia, potrzeb i dysfunkcji rodzin zamieszkujących w mieście.	2020-2022	UM RM MOPS MKRPA ZI placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	- liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2020-2022	MOPS UM PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w mieście, - liczba mieszkańców miasta objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w mieście - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Udzielanie wsparcia finansowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz w postaci świadczeń rzeczowych..	2020-2022	MOPS UM	- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Zabezpieczenie potrzeb	2020-2022	MOPS	- liczba dzieci z rodzin	- wyrównywanie szans

bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.		UM placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs	ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2020-2022	MOPS UM PCPR PK	- liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2020-2022	UM RM MOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- liczba rodzin niepełnych na terenie miasta objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych

				- przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2020-2022	UM RM MOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2020-2022	MOPS PCPR ROPS	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i MKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w mieście oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2020-2022	UM RM MOPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2020-2022	UM placówki oświatowe placówki kultury	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2020-2022	UM placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2020-2022	placówki oświatowe MKRPA MOPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2020-2022	UM RM placówki oświatowe NGOs	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej

		MOPS		oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2020-2022	UM RM placówki oświatowe placówki kulturalne jednostki sportowo-rekreacyjne jednostki organizacyjne miasta NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2020-2022	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne MOPS NGOs	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2020-2022	placówki oświatowe placówki kultury MOPS NGOs Kościoł lokalne media	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2020-2022	MOPS UM placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP Kościoł	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2020-2022	UM RM MOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2020-2022	ZI MKRPA MOPS PK placówki oświatowe i wychowania	- liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin

		przedszkolnego Policja PCPR		
Podjęmowanie na terenie miasta przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.	2020-2022	MKRPA MOPS ZI PK UM placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2020-2022	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice MOPS placówki ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży

		NGOs PPP PSSE		
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2020-2022	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców miasta.	2020-2022	UM RM placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości.	2020-2022	placówki oświatowe MKRPA ZI MOPS Policja PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności

				zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.	2020-2022	placówki oświatowe Policja	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrolowania obszarów miasta, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.	2020-2022	UM RM Policja	- liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców miasta - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
Zapewnienie rodzinom, dzieciom i młodzieży	2020-2022	UM RM	- liczba zrealizowanych inwestycji drogowych	- poprawa bezpieczeństwa rodzin

bezpieczeństwa na drodze poprzez realizację odpowiednich inwestycji w infrastrukturze dróg.		Policja		<ul style="list-style-type: none"> - i dzieci - podniesienie komfortu życia mieszkańców
---	--	---------	--	---

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez współpracę jednostek organizacyjnych miasta, MKRPA, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.	2020-2022	UM RM MOPS MKRPA ZI PK placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia światlice NGOs Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w mieście - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym,	2020-2022	UM RM MOPS ZI	<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj i liczba podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawy efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu miasta - szybsze reagowania na

Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.		MKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP		zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu miasta
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2020-2022	UM podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta	- przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą

Legenda

UM – Urząd Miejski

RM – Rada Miejska

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PK – Punkt Konsultacyjny

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu będzie Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miejski, Rada Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarnej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe, placówki kultury.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (miejski, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych. Orientacyjne nakłady na realizację Programu będą wynosiły ok. **21769338,58** zł rocznie.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie miasta, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Wspierania Rodziny przedstawi Burmistrzowi Miasta Darłowo Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2017-2019	10
Tabela 3. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2017-2019.....	10
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu miasta w latach 2017-2019.....	11
Tabela 5. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2017-2019.....	11
Tabela 6. Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019	12
Tabela 7. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019.....	12
Tabela 8. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie miasta w latach 2017-2019	13
Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2017-2019	13
Tabela 10. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019	14
Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019	14
Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w Darłowie w latach 2017-2019.....	15
Tabela 13. Piecza zastępcza w mieście w latach 2017-2019	16
Tabela 14. Rodziny objęte opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	17
Tabela 15. Asystenci rodziny w mieście w latach 2017-2019	17
Tabela 16. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2017-2019	18
Tabela 17. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2017-2019.....	18

Tabela 18. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2017-2019	19
Tabela 19. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ w mieście w 2019 r.	20
Tabela 20. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2017-2019	20
Tabela 21. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście w latach 2017-2019	21
Tabela 22. Działalność MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście	22
Tabela 23. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019.....	22
Tabela 24. Placówki wychowania przedszkolnego działające w mieście (w roku szkolnym 2019/2020).....	23
Tabela 25. Placówki oświatowe działające w mieście (w roku szkolnym 2019/2020).....	24
Tabela 26. Placówki kultury w mieście w 2019 r.	24
Tabela 27. Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście w 2019 r.	24
Tabela 28. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta działające na jego terenie	24
Tabela 29. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego i związki wyznaniowe w mieście w 2019 r.	26
Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019	27
Tabela 31. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2017-2019	28
Tabela 32. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019	28
Tabela 33. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta Darłowo usytuowane poza miastem	29
Tabela 34. Jednostki wsparcia spoza miasta, z których w 2019 r. korzystali mieszkańcy Darłowa	29
Tabela 35. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w mieście w roku szkolnym 2018/2019	34
Tabela 36. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów	35
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w mieście i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin?	30
Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren miasta?	31
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w mieście, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?	32
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście?	32
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	33